

LAUDATO SI'

*De Schreeuw van de Aarde
en de Schreeuw van de Arme
klinken samen !*

Een lange reflectie,
vreugdevol en dramatisch tegelijkertijd

Rome, 24 mei 2015

DE VREUGDE VAN HET EVANGELIE

Paus Franciscus

Apostolische exhortatie
Evangelii gaudium

GEPREZEN ZIJT GIJ! LAUDATO SI'

Encycliek van Paus Franciscus

Papa Francisco

Inleiding 1:

de Goede Herder

Geloven als en leven vanuit de Goede Herder betekent concreet:

- Je deelt het leven van de schapen. De verkondiger moet dezelfde “geur” hebben als die van de schapen. Het is het dagelijkse leven van mensen delen, de afstand verkleinen.
- Geloven en leven vanuit grenzeloze liefde
- Je wilt mensen de tederheid van God laten voelen
- Je laat je raken door kwetsbaarheid en armoede: daklozen, verslaafden, vluchtelingen, inheemse volkeren, bejaarden die steeds meer alleen en verlaten zijn, migranten, slachtoffers van mensenhandel, vrouwen die lijden onder uitsluiting mishandeling en geweld, ongeborn kinderen, geheel de schepping.

Inleiding 1: de Goede Herder

Vanuit de relatie met God en Jezus:

- God verblijft in huizen, in de straten en op de pleinen. God is aanwezig in het oprecht zoeken van mensen en groepen naar steun en zin voor hun leven. God woont midden mensen die solidariteit, broederlijkheid, het verlangen naar het goede, waarheid en rechtvaardigheid nastreven.
- Het is Jezus ontdekken in het gelaat van de anderen, in hun stem, in hun vragen.

*Bij zijn pausverkiezing feliciteert hem een
LA-kardinaal en die zegt uitdrukkelijk
“vergeet de armen niet” !*

Inleiding 1:

de Goede Herder

De Goede Herder kiest voor “een Kerk die naar buiten gericht is”, “een Kerk met open deuren”, “een Kerk die de straat opgaat”...

- De Kerk is een nutteloze structuur als ze een clubje van uitverkorenen is die alleen naar zichzelf kijken, afgesneden van de mensen.
- De Kerk moet meer de hedendaagse wereld dienen dan zichzelf.
- Ik verkies een gehavende Kerk, gekneusd en vuil omdat ze de straat is opgegaan, eerder dan een Kerk die ziek is omdat ze in zichzelf zit opgesloten, gehecht aan het comfort van haar eigen zekerheden.
- Soms lijkt de Kerk wel een museumstuk...
- De paus kent niet alle antwoorden op alles, hij reikt punten aan die bemoedigen en oriënteren.

Inleiding 2:

Over de zorg voor het gemeenschappelijk huis

Laudato Si, mi Signore
– geprezen zijt Gij, mijn Heer –
zo zong Franciscus van Assisi

Inleiding 2:

Over de zorg voor het gemeenschappelijk huis

- Deze encycliek is een uitnodiging tot een “open gesprek en dialoog” over en in deze complexe crisis.
- Met velen zijn we verbonden door eenzelfde zorg voor ons gemeenschappelijk huis: “De aarde, deze planeet, deze zuster huilt...”
- Niets in deze wereld mag ons als gelovigen en als Kerk onverschillig laten.

Inleiding 2:

Over de zorg voor het gemeenschappelijk huis

Ons lichaam zelf is samengesteld uit elementen van de planeet, haar lucht laat ons ademen, haar water schenkt ons leven en voedt ons.

De wereld is meer dan een probleem dat moet opgelost worden, het is een blij mysterie dat we bewonderen met vreugde en lof.

Encycliek van Paus Franciscus

Hoofdstuk 1: Wat er in ons huis gebeurt

Hoofdstuk 2: Het Evangelie van de Schepping

**Hoofdstuk 3: De menselijke oorzaak
van de ecologische crisis**

Hoofdstuk 4: Een integrale ecologie

Hoofdstuk 5: Enkele oriëntatie- en actiepunten

**Hoofdstuk 6: Ecologische opvoeding en
spiritualiteit**

Zien / Oordelen – Reflecteren / Handelen

Encycliek van Paus Franciscus

VaticanCommunication

@PCCS_VA

Follow

We share with you a graffiti found in a Roman street near the [#Vatican](#) /

Les compartimos este graffiti que vimos hoy

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

Doel:

We overlopen even – heel zeker onvolledig – welke problemen verontrusten én welke vragen we niet meer onder de mat mogen vegen, gesteund op wetenschappelijk onderzoek.

“We willen rekening houden met de beste resultaten van het wetenschappelijk onderzoek tot op vandaag”.

1.1 Vervuiling en klimaatverandering

- De aarde lijkt wel een gigantisch afvaldepot: vervuiling, afval en wegwerpcultuur.
- Zorgwekkende opwarming van de aarde, stijging van de zeespiegel, toename extreme weersomstandigheden, ...

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

Ten gevolge van menselijke activiteit...

“Dit wordt versterkt door het ontwikkelingsmodel gebaseerd op intensief gebruik van fossiele brandstoffen die de kern uitmaken van het energiesysteem wereldwijd. Ook de verandering van het bodemgebruik, vooral de ontbossing voor de landbouw, heeft een groot impact.” – nr. 23

De klimaatsverandering treft ook en vooral ontwikkelingslanden waar vele armen wonen in gebieden die bijzonder gevoelig zijn voor fenomenen verbonden aan de opwarming.

Fossiele brandstoffen verminderen en hernieuwbare energie bronnen ontwikkelen.

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

1.2 Het waterprobleem

Gevaar is hier dat men van drinkbaar water een “handelswaar” maakt in plaats van een “mensenrecht”.

1.3 Teloorgang van de Biodiversiteit

“De inspanningen van wetenschappers en technici die oplossingen proberen te vinden voor de problemen veroorzaakt door de mens, zijn prijzenswaardig en soms bewonderingswaardig. Maar een nuchtere kijk op de realiteit laat ons zien dat het menselijk ingrijpen zeer vaak gebeurt in dienst van de financiële wereld en de consumptie” – nr. 34

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

1.4 Achteruitgang van de kwaliteit van het menselijk leven en sociaal verval

... verstoken van elk fysisch contact met de natuur

... er is een soort “geestelijke vervuiling”,
er loert hier het gevaar van een schadelijke vereenzaming

1.5 ! Wereldwijde ongelijkheid !

Bisschoppen van Bolivia: “Zowel de ervaring van het dagelijks leven als het wetenschappelijk onderzoek tonen dat de zwaarste gevolgen terecht komen op de schouders van de armen”.

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

Centrale gedachten in nummer 49:

“We kunnen vandaag echter niet ontkennen dat een echte ecologische aanpak steeds evolueert naar een sociale aanpak waarbij gerechtigheid deel moet uitmaken van het milieudebat, om zowel de schreeuw van de aarde als die van de arme te horen”.

Bijdrage aan de “sociale leer van de Kerk”.

Gevoelig punt over “demografische groei”...

Er bestaat een ware “ecologische schuld” vooral tussen Noord en Zuid die samenhangt met het commerciële onevenwicht en de gevolgen ervan ecologisch vlak, evenals het disproportioneel gebruik van de natuurlijke hulpbronnen door een aantal landen in de loop der jaren. – nr. 51

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

Bisschoppen van de streek van Patagonië:

“We stellen regelmatig vast dat ondernemingen die zo te werk gaan meestal multinationals zijn die hier doen wat ze in de ontwikkelde landen of de zogenoemde eerste wereld niet mogen”.

Conclusie:

De buitenlandse schuld van de arme landen is een controle-instrument geworden, maar dit is niet het geval als het om ecologische schuld gaat.

Het is noodzakelijk dat de ontwikkelde landen bijdragen om deze schuld te betalen.

Hoofdstuk 1:

Wat er in ons huis gebeurt

1.6 Zwakke reacties

“Intussen blijven de economische machten het huidige wereldwijde systeem rechtvaardigen waarbij speculatie en jacht op financieel rendement overheersen en men geen rekening houdt met de context noch met de effecten op de menselijke waardigheid of het milieu. (...)

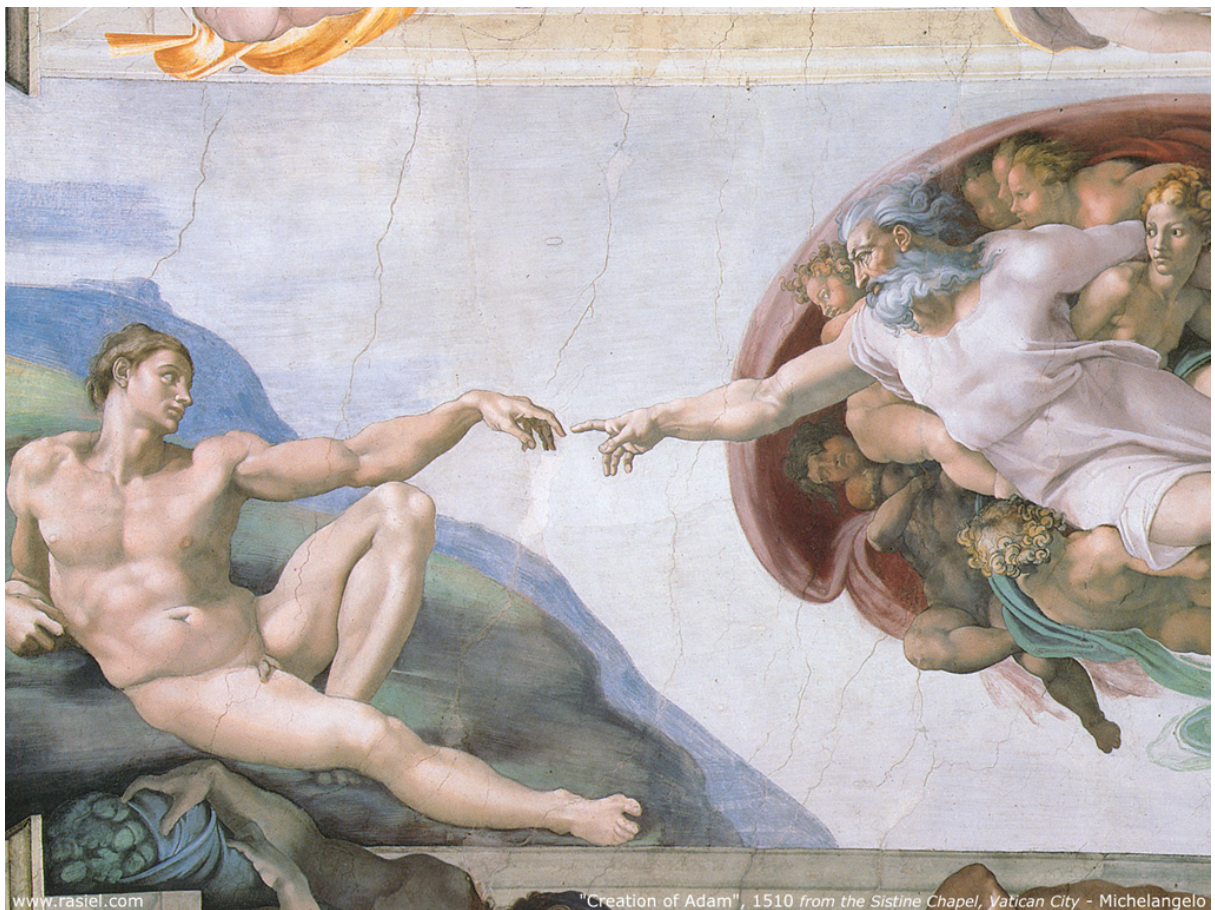
Vandaag is het dus zo dat ‘al wat broos is, zoals het milieu, weerloos is tegenover de belangen van de vergoddelijkte markt die de absolute regel geworden is’. “ – nr. 56

Gelukkig zijn er in enkele landen positieve voorbeelden te geven...

1.7 Verscheidenheid van meningen

Hoofdstuk 2: het Evangelie van de Schepping

Wat hebben de grote Bijbelse verhalen in hun symbolische en narratieve taal te vertellen over de schepping en over de relatie tussen mens en wereld?

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

1ste Scheppingsverhaal in Genesis 1,1-2,4a

- Schepping van wereld en mens in 6/7 dagen
- “En God zag dat het goed was...”
- “De mens wordt geschapen naar beeld en gelijkenis van God”. **Genesis 1,26:**

“Laten wij de mens maken die ons evenbeeld zijn, die op ons lijken; zij moeten heersen over de vissen van de zee en de vogels van de hemel, over het vee, over de hele aarde en over alles wat daarop rondkruipt.”

De waardigheid van elke mens en het unieke van de mens staan hier centraal. De mens is beeld van God en mag heersen over al de rest.

Hoofdstuk 2: het Evangelie van de Schepping

2de Scheppingsverhaal in Genesis 2,4b-25

Het verhaal over 'de tuin van Eden', de boom van de kennis van goed en kwaad, de mens moet niet alleen blijven (uit de rib van de mens).

Gen. 2,15:

"God, de Heer, bracht de mens dus in de tuin van Eden, om die te bewerken en erover te waken." (Nieuwe Bijbelvertaling, 2004)

"God, de Heer, had de mens dus naar de tuin van Eden gebracht. De mens moest voor de tuin zorgen en erop passen."

(Bijbel in gewone taal, 2014)

Er is een relatie met God, met de naaste en met de aarde.

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

Maar deze relatie wordt verbroken door de zonde = de mens wil geen schepsel zijn maar God zelf.

“Hoewel het waar is dat wij christenen de Schriften soms verkeerd hebben geïnterpreteerd, moeten we vandaag krachtig verwerpen dat de mens, omdat hij geschapen is naar Gods beeld gemandateerd om over de aarde te heersen, gerechtigd zou zijn tot een absolute overheersing van de andere schepselen. Het is belangrijk de Bijbelse teksten in hun context te lezen, met de geëigende hermeneutiek, en zich te herinneren dat we uitgenodigd worden om de tuin van de wereld te ‘bewerken’ en ‘ervoor te zorgen’. – nr. 67

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

Het eigenaarschap is van God en wij hebben de verantwoordelijkheid gekregen, wij mogen de aarde op een verantwoorde wijze gebruiken.

Bijvoorbeeld Leviticus 25,23:

“Het land is niet van jullie, maar van mij, de Heer. Ik laat jullie daar als gast wonen. Dus als iemand grond koopt, wordt dat nooit echt zijn bezit.”

Geen “tirannieke antropocentrisme”

Bijvoorbeeld Exodus 23,12:

“Jullie mogen zes dagen werken. Maar op de zevende dag moet je rusten. Dan kunnen je koe en je ezel ook uitrusten. En ook je slaven en de vreemdelingen die voor je werken.”

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

In oude Bijbelse verhalen zitten volgende overtuigingen:

Gerechtigheid tegenover de naaste: “Hoor, het bloed van uw broer roept uit de grond naar mij”
(Gen.4,9-11)

Gerechtigheid tegenover de aarde: “Maar in het zevende jaar moet je de grond rust geven”.
(Lev. 25,3)

Band tussen de zorg voor de aarde en de zorg voor de naaste: “Want alles wat blijft liggen is voor de arme mensen en de vreemdelingen.”
(Lev. 19,9-10)

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

Over de verbondenheid van alles wat leeft en bestaat: “Zon en maan, zing voor hem. Zing, alle heldere sterren. Zing voor hem, hoge hemel, en ook het water daarboven. Zing allemaal voor de Heer, want jullie bestaan omdat hij het wilde”
(Psalm 148)

Boodschap van de Profeten: “De Schepper van hemel en aarde is ook de Bevrijder”.

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

4 inzichten vanuit het reflecteren over de Bijbelse Boodschap

Inzicht 1: Schepping betekent meer dan natuur binnen de joods-christelijke traditie

- Een mysterie van het universum (= *God weerspiegelt in al wat bestaat*) én tegelijk een demystifiëring (*het universum is God niet*)

Inzicht 2: Harmonie centraal

- ‘respect’ en ‘bewondering’ in plaats van ‘The winner takes it all’.
- Het Zonnelied van Franciscus

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

Inzicht 3: Er is een universele verbondenheid

- Waarbinnen de zorg voor de mens niet los staat van de zorg voor milieu en dier, en omgekeerd.
- Vrede, gerechtigheid en behoud van de schepping zijn 3 thema's die absoluut met elkaar verbonden zijn.

Inzicht 4: De vruchten van de aarde zijn voor iedereen, zonder iemand uit te sluiten of iemand te bevoordelen

- Iedere ecologische aanpak moet een sociaal perspectief bevatten.

Hoofdstuk 2:

het Evangelie van de Schepping

De Kerk verdedigt het recht op privé-eigendom, maar leert even sterk dat op elk privé-bezit een sociale hypotheek rust, opdat de goederen zouden dienen voor de algemene bestemming en niet slechts enkelen ten goede komen.

Bisschoppen van Nieuw Zeeland:

“Wat is de betekenis van het gebod ‘u zult niet doden’ wanneer ongeveer 20% van de wereldbevolking in die mate de natuurlijke middelen verbruiken, zodat ze de arme naties en de toekomstige generaties beroven van wat zij nodig hebben om te overleven.” – nr. 95

Over Jezus en de schepping...

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Oorzaak 1: Technologie is een combinatie van 'creativiteit' en 'macht'

Het is een macht die zeer gevaarlijk is als ze in de handen is van een klein deel van de mensheid.

De technologische mogelijkheden betekenen een uitdaging voor de menselijke verantwoordelijkheid, zijn waarden en zijn geweten. Er is nood aan een degelijke ethiek, cultuur, spiritualiteit die de technologische mogelijkheden oriënteren.

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Oorzaak 2: De globalisering van het technologisch paradigma

“Dit paradigma benadrukt de opvatting dat een subject, in een logisch en rationeel proces, het buiten hem liggende object langzaamaan inpalmt en in bezit neemt. Dit subject gebruikt de wetenschappelijke en proefondervindelijke methode, wat al een expliciete techniek van bezitten, domineren en transformeren is.”

“De stap naar de idee van een oneindige en grenzeloze groei is zo gemakkelijk gezet. Dit veronderstelt ook de leugen dat de goederen van de planeet onbeperkt beschikbaar zijn... en dat de negatieve effecten van het manipuleren van de natuur gemakkelijk opgevangen kunnen worden.”

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Dit technologisch paradigma probeert ook de economie en de politiek te beheersen.

- De economie bekijkt iedere technologische ontwikkeling in functie van rendement, zonder aandacht voor de eventuele gevolgen voor de mens en het milieu.
- Er heerst een fetisjisme van het geld en een dictatuur van een economie zonder gelaat. Er heerst een absolute autonomie van de markten en de financiële speculatie.
- We moeten opletten voor de theorie dat de mondiale problemen van honger en miserie door een economische groei zullen opgelost worden.

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

En ondertussen...

- Overproductie verbonden met consumptie en verspilling
- Laat een zekere basisrijkdom voor de armsten op zich wachten
- Hebben we nood aan een waarachtige ethische globale benadering
- Gelukkig ook nieuwe blik vanuit gemeenschappen van kleine producenten en voor een levensmodel niet op consumptie gericht

Besluit:

We moeten niet terug naar het steentijdperk maar we hebben nood aan een andere manier om naar de werkelijkheid te kijken.

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Oorzaak 3: Crisis en gevolgen van het moderne antropocentrisme

Een verkeerd begrepen christelijke antropologie leidde tot een vertekende opvatting over de relatie tussen de mens en de wereld.

Er is geen ecologie zonder aangepaste antropologie: de mens is niet de heer van het universum maar de verantwoordelijk beheerder.

Is geen pleidooi voor een bio-centrisme.

Met moet de capaciteiten van de menselijke kennis, wil, vrijheid en verantwoordelijkheid erkennen en waarderen.

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Opletten voor een praktisch relativisme...

“Is het niet dezelfde relativiserende logica die het kopen van organen van armen rechtvaardigt om ze te verkopen of te gebruiken voor experimenten, of die kinderen die niet aan de wens van hun ouders beantwoorden verwerpt? Het is dezelfde logica van ‘gebruiken en wegwerpen’ die zoveel afval voortbrengt, en dit alleen maar omwille van de ongeordende wens om méér te gebruiken dan wat werkelijk nodig is.” – nr. 122

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Er is de noodzaak om arbeid te beschermen, want arbeid maakt deel uit van de zin van het leven op deze aarde:

- We kunnen hier iets leren van de monniken met ‘ora et labora’...
- “Blijven ijveren voor toegang tot werk voor iedereen, dat primeert op beperkte belangen van ondernemingen en de betwistbare economische realiteit (....) Niet investeren in mensen om op kortere termijn grotere winsten te behalen is een zeer slechte zaak voor de samenleving.” – nr. 128
- Voor een duidelijke en nadrukkelijke steun van de overheden aan de kleinere producenten en aan productiediversiteit.

Hoofdstuk 3:

De menselijke oorzaak van de ecologische crisis

Over de nieuwe biologische onderzoeksmogelijkheden

(dierenexperimenten, moleculaire biologie, genetica en genetische wijzigingen, transgene granen, ...) ***is er moeilijk een algemeen oordeel te vellen.***

Men mag hier de creatieve talenten en mogelijkheden niet afremmen, maar het onderzoek moet altijd ten dienste staan van mens en milieu, ten dienste van het huidige en toekomstige gemeenschappelijke welzijn.

Opnieuw pleidooi voor concrete aandacht voor de 'ethische' aspecten.

Hoofdstuk 4:

Een integrale ecologie

Ecologie bestudeert de relatie tussen de levende organismen en het milieu waarin deze zich bevinden.

5 Dimensies

Dimensie 1: Milieu, economische en sociale ecologie

Dimensie 2: Culturele ecologie

Dimensie 3: Ecologie in het dagelijks leven

Dimensie 4: Het principe van het algemeen welzijn

Dimensie 5: Rechtvaardigheid tussen de generaties = een intra-generationale solidariteit

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Vooraf:

- ☐ Eenvormige recepten zijn er niet want elk land of regio heeft zijn specifieke problemen en beperkingen.
- ☐ We moeten naar de wereld kijken als “één wereld”, één gemeenschappelijk project gesteund op de solidariteit tussen volkeren.
- ☐ 8 punten door mij geselecteerd en samengebracht

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Vergt een structurele aanpak vanuit de internationale en lokale politiek

Politici moeten “de strijd” tegen de opwarming van de aarde en de zorg voor de schepping leiden en zij moeten “het proces” naar een meer rechtvaardige en duurzame en milieuvriendelijke wereld begeleiden.

(Bisschop Luc Van Looy)

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Nood aan een echt “mondiaal politiek gezag” tegenover de kortzichtigheid van de machtslogica.

Nationale belangen mogen niet voorgaan om algemeen welzijn. Maar dat is vaak het drama van een politiek gericht op het ‘hier en nu’.

Gelukkig zijn er talrijke organisaties die een krachtig engagement tonen en die het milieu op de politieke agenda plaatsen waardoor we op de goede weg gaan. Maar er is nog veel werk aan de winkel!

Paus Franciscus supporter van ‘keep the oil in the soil and the coal in the hole’

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

We hebben nood aan algemene regelgevingskaders, aan adequate controlemechanismen, regelmatige herziening en sancties bij niet nakoming

Bisschoppen van Bolivia:

“De landen die geprofiteerd hebben van een hoge graad van industrialisering, met een enorme uitstoot van broeikasgassen, hebben een grotere verantwoordelijkheid om een oplossing te zoeken voor de problemen die ze veroorzaakt hebben.” – nr. 170

Rol van niet gouvernementele organisaties en intermediaire verenigingen

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Er is nood aan een politiek realisme en continuïteit in het beleid

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Nood aan politieke processen – in samenwerking met wetenschappen – die preventief en transparant zijn en onafhankelijk van elke economische of politieke druk

- Zich niet beperken tot wat “wel of niet wettelijk is toegelaten”.
- Verklaring van Rio in 1992: “*Waar het gevaar dreigt van ernstige of onomkeerbare schade, mag het ontbreken van volledige wetenschappelijke zekerheid niet als reden dienen om de toepassing van efficiënte maatregelen te vertragen*”. – nr. 186
- Pleidooi voor de “omkering van bewijslast”

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

Politiek en economie moeten een dialoog voeren vanuit de zorg voor de volle menselijke ontplooiing

“De politiek moet zich niet onderwerpen aan de economie (bepaalde marktmechanismen, maximalisatie van de winst, ...) en de economie moet zich niet schikken naar de geboden en het op efficiëntie gericht paradigma van de technocratie (...) Met alle geweld de banken redden door de bevolking er de prijs van te laten betalen, zonder een kordate beslissing om het hele systeem te herzien en te hervormen, bevestigt opnieuw de absolute macht van het geld die geen toekomst biedt en, na een lange en dure periode van schijnbare verbetering, alleen maar tot nieuwe crisissen zal leiden.”-189

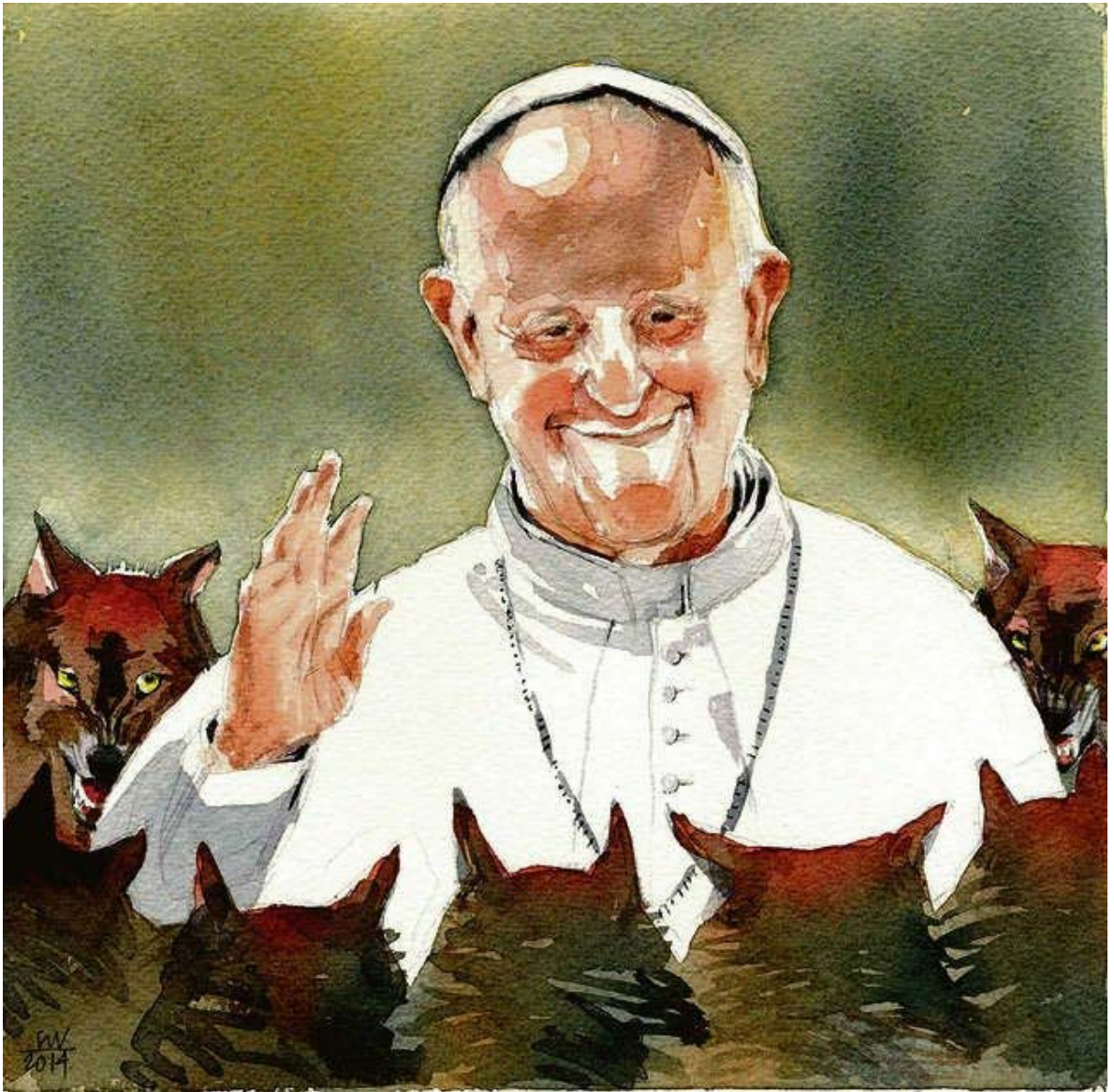
Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

“Inzake de armoede- en milieuproblematiek zijn de politieke en de economie geneigd om elkaar de schuld te geven. Maar het is te hopen dat zij hun eigen fouten erkennen en samen werken in dienst van het algemeen welzijn.

Terwijl sommigen alleen geobsedeerd zijn door economische winst en anderen door het behouden of vermeederen van hun macht , voert men oorlog of sluit men bedrieglijke overeenkomsten. Het behoud van het milieu of de bescherming van de zwaksten is voor beide groepen hun minste zorg. Ook hier geldt het principe dat éénheid belangrijker is dan conflict.” – nr. 198

Hoofdstuk 5: Enkele oriëntatie- en actiepunten

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

We hebben nood aan creativiteit en ruimte voor nieuwe ontwikkelingsmodellen, we hebben nood aan vertragende tussenoplossingen

“Wij weten dat het onhoudbaar is dat er mensen zijn die altijd maar meer consumeren en vernietigen terwijl anderen geen waardig leven kunnen leiden.”

“Bedrijven mogen zich niet beperken tot een reeks acties die hun marketing en imago ten goede komt.” – nr. 194

Hoofdstuk 5:

Enkele oriëntatie- en actiepunten

De inzet voor meer duurzaamheid is één van de belangrijkste culturele en spirituele uitdagingen van de toekomst. Dat vereist een “open dialoog tussen Kerken, godsdiensten en wetenschappen, politiek en samenleving”

Rol van de Kerk: zij heeft niet de pretentie om wetenschappelijke kwesties te beoordelen of om aan politiek te doen...

Mea culpa en terug naar de bronnen...

“Dikwijls werd de eigen ethische en geestelijke erfenis geconditioneerd door de culturele beperkingen van hun tijd, maar het is juist de terugkeer naar hun bronnen die de godsdiensten toelaat om beter de huidige noden te beantwoorden.” – nr. 200

Hoofdstuk 6:

Ecologische opvoeding en spiritualiteit

6.1) Focussen op een andere levensstijl (anders gaan leven) want het thema van milieubeschadiging be vraagt het gedrag van ieder van ons

- **Neen** aan dwangmatig consumeren, individualisme en egocentrisch terugplooien op zichzelf, neen aan onverschilligheid
- **Ja** aan een levensstijl met 'nieuwe eenheid' voor het leven: met een vastbeslotenheid om duurzame ontwikkeling te realiseren en met een intensivering van de strijd voor gerechtigheid en vrede. De logica van geweld, uitbuiting en egoïsme doorbreken.

Elk individu kan zijn of haar steentje bijdragen want zelfs de kleinste bijdrage telt!

Hoofdstuk 6:

Ecologische opvoeding en spiritualiteit

6.2) Het is ook een ‘educatieve’ uitdaging, het is opvoeden tot een bondgenootschap tussen mens en milieu

- Ecologische ethiek, “ecologisch burgerschap”
- Pleidooi voor “kleine en goede ecologische daden”
- Opdracht voor diverse opvoedingsmilieus: school, gezin, communicatie, media, catechese, esthetische opvoeding, ...

Hoofdstuk 6:

Ecologische opvoeding en spiritualiteit

6.3) Ecologische bekering via spiritualiteit en zingeving

- “Het zal immers onmogelijk zijn zich alleen maar met theorieën in te zetten voor iets groots zonder een mystiek die ons bezielt, zonder een innerlijke drijfveer die een prikkel geeft, motiveert, bemoedigt en het persoonlijke en gemeenschappelijke handelen zin geeft.” – nr. 216
- Geloof in God en de Bijbelse boodschap en kijken naar figuren als Franciscus van Assisi zijn mogelijke bronnen van verandering.

Hoofdstuk 6:

Ecologische opvoeding en spiritualiteit

6.4) Aanmoedigen van een profetische, sobere en nederige levensstijl – “ethiek van het genoeg” – vanuit een christelijke spiritualiteit die leidt naar vreugde en vrede, evenwicht en diepgang

Paus Franciscus alom geprezen om zijn eenvoud

Hoofdstuk 6:

Ecologische opvoeding en spiritualiteit

6.5) Nood aan Liefde in verschillende vormen

6.6) Oog voor sacramentele tekens en het vieren van de rust

- God herkennen in het mysterie van de natuur en het gelaat van de arme – nr.233/234
- Eredienst en symbolen – eucharistie – zondag

6.7) Mysterie van Drie-ene God als dragend model van weefsel relaties en verbondenheid

6.8) Maria ‘als koningin’ van heel de schepping en ‘Jozef’ leert ons zorg te dragen

6.9) Aan gene zijde van de zon:

“Zie, Ik maak alles nieuw” – Apok. 21,5

**Moge onze strijd en
onze zorg voor deze planeet
ons de vreugde van de hoop
niet ontnemen!**

